

Kurzus címe:
Ligeti és Kurtág

Kurzus előadója: Bali János

Bali János Liszt-díjas karnagy, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia címzetes tagja, egyetemi docens (PPKE). A Kurtág-családdal 1975 óta közeli kapcsolatban van. 1980 körül éveken át hallgatta Kurtág zeneakadémiai óráit, 2003 és 2015 között az Editio Musica Budapestnél Kurtág kiadói szerkesztőjeként dolgozott; az opera (*Fin de partie*) megszületésének első öt évét mindenki másnál közelebről követhette. A „Musikkonzepte“ felkérésére tavaly nagy tanulmányt írt a *Játékok* c. sorozatról. Egy hónapja Kurtág Pilinszky-dalait vezényelte a MüPában.

Kurzuskód:

B-KH-201-MI-212202-02

M-KH-201-MI-212202-02

Kurzus leírása:

Ligeti és Kurtág: két György, Erdélyben születtek az 1920-as években; életútjuk nem csupán párhuzamos, de sok ponton össze is fonódik; az újavantgárd két meghatározó figurája, külföldi recepciójuk a magyar zeneszerzők közül csak Bartókhhoz mérhető. Mindkettőjükre a belső intenzitás és szemléleti szélesség páratlan foka jellemző – ugyanakkor két, markánsan különböző személyiség, komponálásmód, hang-elképzelés.

A kurzus a műveikkel való ismerkedés közvetlen tapasztalatai alapján vezet be a két szerző zenei világába, és ezen keresztül az újavantgárd zenei gondolkodásába, társadalmi közegébe és művészeti-szellemi környezetébe.

Tematika napi bontása:

1. nap : a két komponista együtt Magyarországon: 1945–1956

A korabeli Magyarország kulturális és zenei körképe – Bartók hagyatéka – a Zeneakadémia akkori nagy tanárai – ami a vasfüggönyön nyugatról átjutott; gyakorlat a hallgatók számára: a korai darabok kottáinak és hangfelvételeinek összehasonlítása

2. nap: kalandok és játékok

Aventures és *Játékok* – zenei anyagok – a notáció pontossága és az előadó szerepe – a darabok társadalmi szerepe – a darabok szerepe a komponisták belső szellemi életében; gyakorlat a hallgatók számára: a *Játékok* játszogatása, komponálási kísérletek

3. nap: nagy méretek és a hang finomsága

Poème Symphonique és *Volumina* (Ligeti); *Grabstein* és *...concertante...* (Kurtág) – zenekari kultúra és hangversenyélet a 20. század második felében – Stockhausen hatása; gyakorlat a hallgatók számára: ismerkedés a metronommal és a hegedűvel

4. nap: az énekhang

Magyar és román népzene – szólóadal és énekkar – *Magyar Etűdök* (Ligeti) és *Colindă- Baladă* (Kurtág) – *Síppal-dobbal* (Ligeti) és *Beckett-dalok* (Kurtág)

5. nap: egyetlen opera mindkét életműben

Grand Macabre (Ligeti) és *Fin de partie* (Kurtág) – dramaturgia és libretto – külső zenei hatások – komponálásmód

Kurzusra jelentkezhetnek: szakfüggetlen, BA, MA és Doktori hallgatók számára

Létszám: min. 7 fő - max. 20 fő

Időpont: 13:40 - 16:30

Kinek szól a kurzus: bárkinek, akit a füllel való megismerés tapasztalata és az újavantgárd szituáció izgat – zenei előképzettség nem szükséges. Papír és ceruza kell (rajzolni is fogunk), számítógép és telefon nem.

Kurzus teljesítésének feltétele:

A foglalkozásokon való jelenlét – és tényleges *jelen*-lét a közös megismerő munkában és dialógusban

Olvasmányok/szakirodalom:

- Varga Bálint András szerk.: *Kurtág György* (Holnap, Budapest, 2009)
- Kerékfy Márton szerk.: *Ligeti György válogatott írásai* (Rózsavölgyi, Budapest, 2010)
- Richard Steinitz: *Ligeti György* (Editio Musica Budapest, 2016)
- Dalos Anna: *Ajtón lakattal. Zeneszerzés a Kádár-kori Magyarországon* (Rózsavölgyi, Budapest, 2020)

Releváns linkek:

Kurtág:

Brácsaverseny [▶](#)

Játékok [▶](#) [▶](#)

Grabstein für Stephan [▶](#)

Fin de partie [▶](#)

...concertante... [▶](#)

Kurtág tanít [▶](#) és zongorázik [▶](#)

Ligeti:

Musica ricercata [▶](#)

Grand Macabre [▶](#)

Aventures [▶](#)

Nouvelles aventures [▶](#)

Volumina [▶](#)

Poème Symphonique [▶](#)

Síppal-dobbal [▶](#)